

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét **Hagelman
Károly** könyvkereskedő
vállalva magára, az előfize-
téseket, nyilvántartási és hirdetési
díjak és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások ide-
intézendők.

A trónörökös.

Uralkodónk — Isten tartsa meg sokáig — korban előrehaladt. Az idén töltötte be 77-ik évét s mint-hogy az emberi végzet úgy írja elő, hogy mindenkinek el kell mulnia, ebben a tekintetben, dacára a mindenható hatalomnak, melyet a sors kiszemelése folytán földi életében gyakorolni van hivatva, ő sem kivétel. Természetes tehát, hogy úgy a politikai, mint más körökben mind behatóbban foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy mi lesz akkor, ha egyszer a kérelhetetlen végzet ránkzuditja a kikerülhetetlen csapást. Jön egy másik uralkodó, kinek személyével, a Habsburg család házi törvényeinek előírása szerint, már tisztában vagyunk. I. Ferencz József után jön II. Ferencz József, mert elterjedt hírek szerint, Ferencz Ferdinánd kir. herceg ezen a néven fogja trónját elfoglalni.

Nem lehet rajta csodálkozni, hogy a trón várományosát vizsga szemekkel kísérik minden oldalon, mert hisz az ő tulajdonságaitól, hajlamaitól, meggyőződésétől és érzelmeitől függ nemcsak egyesek, hanem egész nemzetek sorsának alakulása. Teljes homályban vagyunk

a tekintetben, hogy mi az oka, miszerint jövendő uralkodónk személységét mistikus köd borítja, úgy hogy nincs ember, legalább köztünk, leendő alattvalói közt, a ki róla véleményt alkotni képes volna. Különösen mi, magyarok hányattatunk a legellentétebb érzelmek között, mert ránk, a minden oldalról üldözött népre, nem lehet közömbös, hogy kinek a fejére tesszük Szent István koronáját. Vajjon leendő uralkodónk lelkiismeretes tiszteletben tartja-e ezer éves alkotmányunkat, vagy azt egyszerűen, mint II. József kimélet nélkül sutba dobja? Vajjon nemzeti állam alkotása iránti törekvéseinket s függetlenségünk kivívása iránti elhatározásunkat jogosaknak tartja-e, vagy pedig hódol a Habsburg család hagyományai között öröklőn kísértő ösztönöknek?

Ki tudná erre feleletet adni, midőn a legellentétebb hírek jönnek felőle forgalomba. Majd azt írják róla, hogy ellensége minden olyan magyar törekvésnek, mely hazánk jövőjét biztosítani volna hivatva s hogy a dolgok elintézésénél csak akkor érvényesíti befolyását és pedig ellenséges érülettel, midőn ősz uralkodónk kívánságaink teljesítésére hajlandónak mutatkozik.

Azután jön a tudósítás, hogy ez a hír koholmány s Ferencz Ferdinánd kir. herceg a magyarok iránt a legjobb indulattal viseltetik; hogy már elsajátította nyelvünket, világos jelöl annak, hogy tudatában van a nagy hivatásnak, mely reá, mint apostoli magyar királyra hárulni fog.

Ily egymással homlokegyenest ellenkező híresztelések közt, a vélemény alkotás nagyon meg van nehezítve; de azért az utóbbi időben fordultak elő események, melyek az aggódó magyar szívet megnyugtatón hivatják.

Ezek között mint legfontosabb, első helyen említendő, hogy a trónörökös a napokban Andrássy Gyula grófot hosszas magánkihallgatáson fogadta, mely alkalommal magának Andrássynak nyilatkozata szerint, minden hazánkat közelről érdeklő ügy megbeszélés tárgyát képezte.

A ki ismeri Andrássy Gyula gróf mocsoktalan politikai multját, magyar, hazafias érzelmeit s alkotmányunkhoz való törhetetlen hűségét, az bizonyára örömmel vette tudomásul, hogy a trónörökös akkor, midőn a magyar állásponttól kívánt magának tájékozást szerezni, ahhoz fordult, ki családi hagyományai és

T Á R S A.

A férfiak megugrasztója.

(Folytatás.)

Akit az erőszakos halállal kimultt egyén mellett találnak, mindig arról tételezik fel, hogy ő a gyilkos. Annak kell a gyanu alól magát bizonyítékokkal tisztáznia. A rendőrség nem bajoskodik azzal, hogy vizsgálatokat tartson. Annak költsége és fáradsága egészben a gyanúsítottat terheli. Ezért veszedelmes Kolumbiában va akinek ott maradnia valamely meggyilkolt vagy öngyilkos mellett.

Ezért menekült mindenki oly eszeveszett rohanással a szegény kereskedő mellől. Senki sem akart közelében lenni a rendőrség megérkezésekor A legutolsó menekült, mint tettest, bizonyára ott fogták volna.

Mikor mindezekről fölvilágosított a kolumbiai büntető törvénykönyv. melylyel azelőtt soha sem jöttem semmiféle érintkezésbe, így szóltam a nagytudományu vizsgálóbíróhoz:

— Uram! Ez a törvény egy helyen azt is mondja, hogy mindig a közelebb álló tekintetik bűnösnek.

— Igaz.

— Így hát barátomat, ki az elfogataskor

fél méterrel hátrább állt, eresszék szabadon, legalább az majd gondoskodni fog ártatlanságom beigazolásáról.

— Am legyen. Elég nekünk egy emberrel is bajoskodni.

Barátom halásan szorított velem kezét és sietett az özvegyhez.

Az már magához kaparította a kereskedő összes vagyonát.

Barátomat igen szívesen látta Megvendégelte és azután karján járta sorba a hatóságokat, mindenütt pénzt osztogatva, hogy engem kiszabadítson.

Sikerül is neki.

Par órai fogság után ismét szabaddá lettem, s éreztem, hogy lekötöztette vagyok a csinos özvegy a szonynak, aki nem sajnált kiszabadításomra fáradságot, költséget fordítani. Halából barátommal gyakran meglátogattam. Mindenkor nemcsak előzékenyen, de kitűnően fogadott.

Egy napon mérnök barátom azzal állított be hozzám, hogy nagy baj van megint, az özvegy menyecske azt követeli, hogy vegye el őt nőül, mert kompromitálta, mikor vele az én kiszabadításom ügyében karonfogva járt-kelt a hatóságoknál. Mar pedig az is törvény Kolumbiában, hogy aki egy nőt kompromitál, az azt tartozik is mielőbb oltárhoz vezetni, különben börtönbe kerül.

— És komolyan követeli azt az a nő?

— Komolyan Itt a levele.

— Ugy hát vedd el. Amugy is gazdag nő.

— Nem én. Engem is a kereskedő sorsára juttatna. Inkább megszököm. Itt hagyom Kolumbiát. Más államokban nincsenek ily ostoba törvények.

Barátom másnap csakugyan megszökött. Harmadnapra én kaptam levelet az özvegytől. Rámfogta, hogy én kompromitáltam. A negyedik napon már nem voltam Kolumbiában.

Azóta ugy hallom, két tucat férjnek való ugrott meg előle a köztársaságból.

(Vége.)

A széninség.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Ön valóban furcsa megbízást adott nekem; arról tudósítsak, ami nincs; tudni illik a címről Hat u. y áll a dolog, hogy szén van és pedig vagy nagyon sok vagy nagyon kevés. A többszörös milliomosok megrakhatják félévvel előbb a pincéiket, míg a szegény szénkiskereskedők pincéi konganak — a faktól. Szenet ők nem igen kapnak és hát hogy jusson hozzá az

politikai szereplése folytán, erre majdnem egyedül hivatott.

Azután azt sem szabad teljesen figyelmen kívül hagynunk, hogy a trónörökös ellenséges érzelmeiről való hírek, majdnem kizárólag osztrák lapokban látnak napvilágot, kétségtelen bizonyosságául annak, hogy itt ellenséges aknamunka folyik, mely bennünket a legnagyobb óvatosságra int.

De a mi legfőbb s a trónörökös szívét hozzánk hajlítani alkalmas, az a körülmény, hogy ő tudvalevőleg szerelmi házasságot kötött s a Habsburg ház családi törvényei értelmében arról, hogy felesége a trónon foglaljon helyet s gyermekei trónöröklési joggal birjanak, lemondani volt kénytelen. De a magyar közjog és törvényei szerint a koronázott magyar király törvényes felesége királynő lesz s a gyermekek a szülőket a trónon követik.

Akad-e a földön halandó ember, ki ne ragaszkodnék ahhoz a néphez, melynek egész melegével, melynek emberséges törvényei azokat, kik szívéhez oly közel állanak, a trónra emelni nemcsak hajlandó, hanem el is van határozva.

Boda Vilmos

Krónika a hétről.

Leláncolt rabja vagyunk mi magyar nemzet az osztrák közösségnek. Világ lenézéséről pirulni kell mi magyar ábrázatunknak idegen sértésre, de összeszorított öklünknek lecsapnia nem szabad. Tehetetlen dühünk csak fogcsikorgatásba vész.

Az oláh nemzet minisztere — akárhogy szepitgetik, csavargatják, csürik, — minden nemzetközi szokástól eltérőleg jár-kezik Erdélyország szépséges terein, kikérdezi a román népet, jutalmat oszt a román tanulóknak, megátogat notárius dakó-

emberiség? Hogy behatóbban irhassak a szemizériáról, körutat akartam tenni a nagykereskedők, kiskereskedők, szentársaságok körül, hogy mondják el a véleményüket a szentelenségről. A pénztelenségem azonban meggátolt abban, hogy automobilba, akarom mondani: konflisba vágjam magam. De mit tesz Isten? Elém hozott egy ismerős kocsi. Megsüvelt. Nagy hetykén kocsijába telepedtem. Azt az utasítást adtam neki, hogy hajtson a budai — pezsgőgyárba. Ideérve, a gyáros előzékenyen fogadott és hajlandó volt kalauzolni, hogy tanulmányozhassam a pezsgőt, főléseges hangoztatnom, hogy alapos tanulmányt végeztem, mert sokkal bizonytalanabb léptekkel botorkáltam, sőt tantorogtam kifelé, mint befelé. Kutya melegem volt. Égett bennem a sok pezsgő, égett körülöttem a sok lámpa. És még beszélnek szentelenségről. Ez szemtelenség! A kocsinak nem tudtam megmondani, hogy hová vigyen. Ő nem sokat teketóriázott, betuszkolt a kocsijába, felült a bakra és hajtott. Én meg aludtam.

Hűs szellők csókolgattak, legyezgették arcomat (mint a hogy a poéták írják), mikor felébredtem a kocsi. Hideg volt, fáztam, sőt dideregtem. Erről eszembe jutott a szén.

— Hamar vigyen a Kádár Testvérek szénnagykereskedőhöz, — szoltam a kocsihoz.

románokat, szóval szereplésével egy államellenes conspiratio minden gyanujára eligendő okot szolgáltat és mi? És a magyar állam? Tehetetlen lekötöttségünkben a lovagias nagylelkűség köntösét vagyunk kénytelenek felöltöteni s adni az ártatlant, mert többet nem tehetünk. Csak a vak nem látja, hogy a magyar államnak a mostani államjogi kapcsolatban nincs ereje még egy kis dunai állam arcátlanságának mefenyítésére sem. Hanem azért — csinálják a kiegyezést!

*

Októbertizedike minden előjel szerint nagyfontosságú nap lesz, mely maradandó nyomot hagy államjogunkban. A szocialisták ezen a napon az egész országra terjedő általános munkaszünetet produkálnak, hogy e nagy arányú tüntetéssel vigyék előre az általános titkos választói jog megvalósításának ügyét. Célt érnek-e vele? Helyes-e ily erőszakos lépéssel mintegy a követelés terére lépniök? Az állami akarat megvalósításának mindenestre a nemzeti közvéleményből kell fakadnia. Ez pedig már régen megvalósítani kívánja az általános választói jogot és meg fogja valósítani. Ily körülmények közt az erőszakos követelés az ügynek nem lehet hasznára. Ez a mi nézetünk.

H I R E K.

— **Házasság.** Bonyhádi Perczel Vilmos, földbirtokos és neje, szül. nagykeri Seitovszky Mária fia Viktor, Farkas Leonkával, Farkas Gyula th. főszolgabíró és neje, szül. Koharits Ilona leányával folyó hó 30-án fog egybekelni.

— **Beiratások a pécsi bábaképző intézetbe.** Doktor Sándor dr. a pécsi bábaképző intézet kiváló igazgató tanára a következő sorok közlésére kérte fel lapunkat: A pécsi m. kir. bábaképző intézet teli tanfolyama 1907. évi október hó 1-én kezdődik a magyar és német nyelven öt hónapig azaz február hó végéig tart. Az egész tanulás költség a lakást és ellátást is beleértve mintegy 180 korona. 40 éven felül

A derék ember meg szó nélkül elhajtott oda. A cégnek irodája az első emeleten volt. Becsöngettem Valami szobalány-féle nyitott ajtót. Megmondtam mi járatban vagyok Nagyot nézett és azt mondta, hogy a nagyságos ur még alszik. Erre meg én bámultam. A szobalány bővebb magyarázattal szolgált, mondván, hogy reggeli fél hét órakor még nem szokott felkelni a főnök ur. Elhültem, hogy ily korán reggel akarok interjuválni, de hát nem tudtam, hány óra van. Az egész éjjelt nyilván átaldudtam a kocsin. No de azért elhatároztam, ha már itt vagyok, nem tágitok.

A Kádár Testvérek cég főnöke csakugyan felkelt és reggeli pongyolában, félálmosan fogadott. Cognac-kal és szivarral kínált és azt mondta, hogy nem igaz a széniségről szóló hír. Szén van, sőt bőven van — nála. (De a szegény embernél nincs!) És irjam ezt meg és még tetejébe — a kitűnő tudósításom dija fejében — öt méter-mázsza szentet is utalványozott. Nekem ez nem kell, de szerkesztő urnak — családos ember lévén — fog kelleni. Én áremelés nélkül elküldöm önnek, kérvén már most ugy ennek ellenértékét, mint a kocsi díját, valamint tudósítói honoráriumomat és egy kis előleget, miknek hó vártában, lévén ráégető szük-égem, maradtam készsége hiva

Levelező Teofil.

csak kivételesen vesznek fel olyanokat, kik már tanultak 2 hónapig és cédulát kaptak, most pedig rendes oklevelet óhajtának szerezni. Szegény tanulók teljes, vagy fél ösztöndíjat is kapnak, különösen ha olyan községbe mennek letelepedni, hol okleveles bába még nincs. Kérvényüket az ilyenek a tanfolyam megkezdése előtt küldjék be az intézetnek, felszerelve keresztlevelemmel és erkölcsi bizonyítvánnyal. A beiratás október hó 10-ig tart. Magáért a felvételért külön folyamodni nem szükséges.

— **A tisztviselők kongresszusa.** Az országos tisztviselői szövetség múlt vasárnap Szegeden kongresszust tartott, melyen Kaposvárról részt vett Cságy József áll. elemi iskolai tanító.

— **Uj cselédkönyvek.** A kormány a napokban küldötte szét az ország összes törvényhatósági első tisztviselőinek a gazdasági cselédek számára az új cselédkönyveket, a melyekkel a régiak kicserélendők. Az új könyvecskék az idén alkotott új törvény alapján készültek; a megszigorított paragrafusokat tartalmazzák. Somogyvármegye alispánja is megkapta már a nagy szállítmányt s szétküldte a járási főszolgabíróknak. Valamennyi községben dobszóval hirdetik ki a kormány rendeletét s az összes gazdasági cselédek jelentkezni tartoznak régi könyveik kicserélése végett.

— **Városi közgyűlés.** Kaposvár rd. város képviselőtestülete 1907. évi október hó 3-án d. u. 3 órakor, rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata: 1. Elnöki jelentés. 2. Gazdasági bizottság előterjesztése a város részére egy kocsis beszerzése végett. 3. Polgári leányiskola helyiségének egy osztállyal kibővítése iránt előterjesztés. 4. A postahelyiségben még egy fűtőtést felállítása iránt javaslat. 5. Tisztviselők és alkalmazottak, rendőr- és szolgaszemélyzet kérése az 1908 évre 10% drágasági pótlékért. 6. Csukly Károly v. jegyző kérvénye 400 korona személyi pótlékra a törzsfizetésbe olvasztása iránt. 7. Tűzoltó kocsisok kérvénye fizetésemelésért. 8. A város 1908. évi háztartási, Esterházy-féle vagyon, városi utadó és aggápolda alapítvány költségvetésének előterjesztése. 9. Különböző pénztárak 1906 évi számadásának bemutatása. 10. A legtöbb adót fizetők 1907. évi névjegyzékének előterjesztése. 11. A vízmű átvételéről jelentés. 12. Szlovák Ignác fürdő tulajdonos kérvénye kedvezményes vízdíj megállapítása iránt. 13. A polgári fiúiskola átvételéről jelentés. 14. Egyéb netán beérkező ügyek.

— **Esküvő.** Dr. Hegyi Béla ügyvéd-jelölt szombaton vezette oltárhoz Rimanóczy Marian, dr. Rimanóczy Ferenc kaposvári ügyvéd leányát.

— **Öngyilkos pénzügyi hivatalnok.** Radácsy Ede kaposvári kir. adóhivatali segédpénztárnok folyó hó 25-én reggel hivatali helyiségében főbe lötte magát. Jól talált, azonnal meghalt. Temetése tegnapelőtt volt nagy részvét mellett. Hosszú, majdnem három évtizedes hivatali múlt állt már háta mögött és mindenkor jó és pontos hivatalnoknak tartották. Ép azért hihetetlennek látszik az a versió, mely szerint néhány száz korona pénztári hiány lett volna oka öngyilkosságának. Hihetőbb az, hogy pillanatnyi elmezavarban követte el Radácsy az öngyilkosságot.

— **A kit sehol sem vesznek be.** Surányi Károly, a kaposvári főgimnázium volt tanára, — kit eddig bárhova helyezett is a miniszter, sehol be nem vették, — újabban a dévai főreáliskolához helyeztetett, mint halljuk, saját kívánságára. Amint azonban ezen áthelyezésnek a híre Dévára eljutott, az ottani tanárikar azonnal távirati kérelemmel fordult a vallás- és közoktatási miniszterhez, hogy ettől a szerencsétől mentse meg iskolájukat, a mely kérelemnek a miniszter hihetőleg helyt is fog adni.

— **A csattanás csattanója.** A nyár elején az „Erzsébet” kávéházban egyik

napon, az ebéd utáni csendet néhány pofon csattanása zavarta meg. Dr. Székely Antal ügyvéd inzultálta akkor Szabados Imre gyógyszerész, tüzoltó parancsnokot. Persze a kedélyes eset folytatása a bíróság elé került, hova Szabados vitte azt. A járásbíró dr. Székelyt. — mert Szabados Imre orvosi látlelettel állapította meg a találkozó nyomait — könnyű testi sértésért 1000 korona pénzbüntetéssel büntette, Szabados Imrét pedig az ellene emelt vád folytán becsületsértésért 200 korona pénzbüntetéssel. Csütörtökön került ez a pikáns ügy a törvényszék fellebbezési tanácsa elé, mely pénteken hirdette ki ítéletét s e szerint dr. Székely Antal büntetése 100 korona fő- és 60 korona mellék-büntetésre, Szabadosé pedig 100 koronára szállított le azzal, hogy az előbbeni behajthatatlanság esetén 8, utóbbi pedig 5 napi fogházra lesz átváltoztatva. A porfellegek miatt keletkezett bünper ezen befejezése után, remélhetőleg most már a porfellegek is eloszlanak és nem adnak okot többé ily harci játékokra, a mely csattanóssáiban végződött, mint kezdődött.

— **Hamis husz koronások.** A Dunántúlon az utóbbi időben szerfelett sok hamis husz koronás került forgalomba, de a pénznek forgalomba hozóját mindezt nem sikerült kézrekeríteni. Legutóbb folyó hó 13-án Veszprémben hozott az ismeretlen nagyobb mennyiségű hamis husz koronást forgalomba. A hamis pénz ismertető jelei: papírja vékonyabb a valódinál, kevésbé ropogós, zöld árnyalata halványabb, az arca kissé elmosódottak, a víznyomása hiányos. A forgaloma hozással egy közep-termetű 20-25 éves barna bajszú, sötét kék ruhát viselő urias külsejű egyént gyanúsítanak.

— **A tanítás egyhuzamban.** A főváros példájára, hol tudvalegőleg egyhuzamban, délelőtti 8 órától délután 1-ig folynak az előadások a közép- és szakiskolákban, — több vidéki városban szintén behozták már ezt az újítást, és mellette, úgy mint ellene számos érvelést hoztak föl az érdekeltek a nélkül, hogy megegyezésre juthattak volna. Nem is olyan könnyű a kérdés, mely a több száz — fejletlen ifju egészségén kívül sok ezer embernek okoz bajt és kellemetlenséget.

Erre nézve tán legvilágosabban nyilatkozik a gyakorlat. Akik már benne vannak, látják, érzik legjobban: széna-e, vagy szalma; maradjon-e a régi 300 éves, vaskalapos állapot, vagy had jöjjön itt is a haladás, a mai divatos fölfogás. A f. tanév elején pld. behozták ez új tanrendet a nagybányai áll. főgymnasiumban is és már is általános az elégedettség, az elkeseredés az új rend ellen a nagy közönség körében, — 3 heti tanítás után; mert kitűnik napról-napra jobban, hogy ami jó, bevág a budapesti viszonyok közt, az nem jó a vidéki városban, melynek foglalkozása, életrendje egészen más, mint a fővárosé, mer...

1-ször. A folytonos, a délelőtti tanítás csak a főtanfolyaggal vihető keresztül, azért maradt még a délutáni órákra is valami rendkívüli tárgy, (francia, gyorsírás, ref. hittan, ének, zene, játék) 2-szor. Megbontja a legtöbb család házirendjét, mert 12 órára ebéd kell a gyári, mezői, szőlőmunkásoknak, találni kell az üzleti, keresked. iparos, építő népségnek, mely 12-kor siet ebédelni, hogy aztán 1 óráig pihenjen egy

kissé. 3-szor. Az elemi, polgári, kereskedelmi iskola is dönti a rajokat 12 órakor, ezeknek is találni kell 1/2 óra körül, hogy aztán 1/2-kor indulhassanak a d. u. előadásokra. 4-szer 1/4—1/2 felé jő az elpilledt, elcsigázott gimn. ifjuság, ennek hát újból kell találni 2 óra körül, ha csak maradékokat felmelegített is. 5-ször. Nagy zavart okoz ez óraváltozás a hivatalnoki és iparos osztálynál is, kiknek munkaköre szintén szükségessé teszi, hogy ebéd idejük valamivel 12 óra után essék. 6-szor. Ép ez okból nem lehetett megváltoztatni már évek előtt a városi tisztviselők hiv. órait sem, hogy a nyári időszakban reggel 8—2 óráig dolgozhassanak. Most aztán Nagybányán kiűtött a turcsa háború; a nagyközönség zugva-zug a kényelmetlen újítás ellen, a tanári kar pedig hivatkozva a miniszeri engedélyre ki akarja azt próbálni legalább egy évig. A heveskedők meg azt kérik: az iskola van-e közönségért, vagy a közönség az egy iskoláért? Annyi bizonyos, hogy a nagyközönség rokonszenve nem erősödik ezzel — az iskola iránt.

— **A szini évad vége.** Ma elhagyják a színészek Kaposvárt és azután hosszú időre zajtalan marad a városi szinkör. Ebben a nagy magyar városban hónapokra szünetelni fog a színművészet és a magyar kultúra, a fontos tényezője hiányozni fog. Ezt a hiányt olyankor vesszük észre, mikor eltávozik egy-egy társulat és ilyenkor töprengünk azon, vajon városunk intelligenciájának ereje nem bírná-e meg azt hogy a magyar színművészet ne ily rövid, de hosszabb állomáshelyeül tartsa városunkat. Ez a kérdés megérdemli azt, hogy az illetékes tényezők fontolóra vegyék s mielőbb elintézzék oly kedvezőn, ahogyan Kaposvártól a nemzeti kultúra megköveteli.

— **Hogy áll a szövőiparunk?** Szerényi József államtitkár s szédéből idé em a következő néhány sort: Nagyobb arányokban kell — ugymond — kiépíteni iparfejlesztésünket, azért, mert noha e téren igen sok történt, távolról sem merítettük ki e tekintetben kötelességeinket. Hogy az állam ez irányban mennyit tett és mennyire nem tett még sem elegendő, ezt a legjobban bizonyítja legexponáltabb iparágunk, a textilipar helyzete, 1899-ben 1.024 gyári munkás állott a textilipar szolgálatában, — 1905-ben pedig 26,730. Akkor a termelési érték 53 és fél millió volt, ma már 103 és fél millió. Ha pedig az új gyárakat is vesszük, akkor a termelés 1905-ben 103 és fél millióról felemelkedik 136 millió koronára, vagyis ezen rövid idő alatt az iparfejlesztési politika 35 millió korona évi többletet eredményezett a textiliparban. De ezen eredmény dacára, amelyet aránylag igen szerény eszközökkel ért el az állam, még mindig fennál az az arány, hogy az egész textil- és ruházati iparunk mindössze csak 21 százalékát fedezi az ország szükségletének. Ez a baj.

Gyógy-cognac.

Kecskemétnék cognacgyára
Páratlan ám e világba,
Mert annak a gyógy-cognacja
Balzsam minden fájdalomra.

K Ü L F Ö L D

A román király és Izvolszkij Bécsben.

Izvolszkij orosz külügyminiszter és Aerenthal báró osztrák-magyar külügyminiszter a napokban tartott tanácskozása rendkívül szives jellegű volt. A konferencia nem fejeződött be és mihelyt Izvolszkij visszatér Bécsbe, folytatni fogják. Vladimir nagyherceg érkezésére való tekintettel Izvolszkij meg fogja hosszabbítani bécsi tartózkodásának idejét.

Szerbia és Montenegro.

A szerb igazságügyminiszter Cetinijébe küldték, hogy megcáfolja azokat a híreket, melyek azt ujságolták, hogy Szerbia Montenegro ellen, Nikita fejedelem és a dinasztia ellen agitál, miáltal a viszony Szerbia és Montenegro között rendkívül feszült lett.

Az angol-orosz egyezség.

A francia lapok kedvezően ítélik meg az angol-orosz szerződést és pedig általános szempontból azért, mert hozzá fog járulni a béke biztosításához, francia szempontból azért, mert hosszú időre felszabadítja a szövetséges orosz birodalmat az ázsiai politika nehézségeitől s lehetővé teszi, hogy hagyományos európai politikáját folytathassa.

Az alsóausztriai választójogi reform.

Az alsóausztriai tartománygyűlés elfogadta az általános választói jogra vonatkozó törvényjavaslatokat; a benyújtott indítványokat és módosításokat, egynek kivételével, elvetették. Ez egy indítvány arról, hogy Bécs város harminennyolc tartománygyűlési képviselő helyett negyvennyolcat valasszon.

K ö z g a z d a s á g.

A szántóföld megmunkálása.

(Polytás.)

A legtöbb esetben nem is lehet a szántásnak az a célja, hogy a szántás az egész mélységre a szokott módon történjék, hanem ott, ahol a termő réteg már magában elég vastag (mintegy 30 centiméternyi) elegendő az alsó talajt bizonyos időszakokban újra fellazítani, a nélkül, hogy felülre forgattatnák. Ahol azonban a termőréteg vékony, úgy hogy a megvastagítására az alsó talajt is segítségül kell venni, ahol tehát nagyon sekélyen történt a szántás, ott a mély szántás alkalmazásánál szükséges az alsó talajt a termőréteggel összeszántani.

A mély szántás megkezdésénél a leg-egyszerűbb mód a fokozatos mélyítés, mely abban áll, hogy a szántáskor hosszabb vagy rövidebb idő múlva mindig mélyebbre

Mit igyunk?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és lége.óhuruttól szabadulni akarunk
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajektól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dus szénsavtartalmánál fogva nemesak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légeső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjellegesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőkben.

Kedvelt borvíz!

bocsátjuk az ekét. Ennél azonban természetesen csak sokára lehet megszerezni a mély szántás előnyeit, s e miatt az ilyen eljárást csak nagyon kedvezőtlen altalaj mellett célszerű alkalmazni.

Másik módja a mély szántásnak a mélyre forgatás. Ez abban áll, hogy a művelés alá veendő alsó talajréteget tökéletesen a felszínre hozzuk és porhanyítjuk, a felső termőréteget pedig alulra, az előbbi helyére juttatjuk. Ebben az esetben tehát a rétegek teljesen fölcserélik egymást. Ha nincsen mélyre forgató ekénk, akkor ezt a munkát megtehetjük két közönséges ekével is, akként, hogy azokat egymásután bocsátjuk a barázdába. Az első eke leborítja a felső réteget a barázda aljába, a második felemeli az alsó réteget és a termőréteg tetejére borítja.

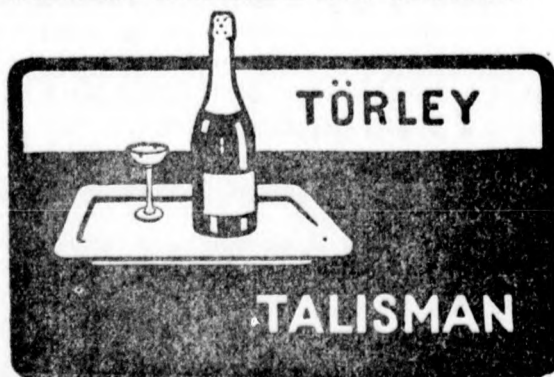
Végül kiválóan fontos tényező a földművelésnél a mély szántásnak az a módja, melynek az alsó talajréteg pusztá felporhanyítása a célja. Ez egyik legbiztosabb és legsikeresebb módja a talaj termőképessége fokozásának. Erre a célra közönségesen az ugynevezett altalaj-ekét használják. A szántás pedig akként történik, hogy a közönséges ekével megszántjuk a termőréteget, ezen eke után jár a barázdában az altalaj-eké, mely az alsó réteget felturja, felporhanyítja és a termőréteg következő barázdája a már fellazított altalaj fölé boríttatik.

Az alsó talajrétegnek illetően porhanyítását azonban közönséges ekével is meg lehet tenni s akinek nincsen altalaj-ekéje és egyelőre nem is akar ilyenre pénzt kiadni, az használhatja erre a célra a közönséges ekét is, még pedig úgy, hogy ekéket kettenként járattja ugyanabban a barázdában. Az előlmenő, rendszeren felszerelt eke dolgozik például 15–20 cm. mélységre, az utána menőről leveszik a csoroslyát és fordító lemezt, csak a lapos vasat hagyják rajta és a szántó taligát bevállják annyira, hogy a nagyobb taligakerék az első eke által metszett barázda alján, — nem a lemetszett szántatlan föld mellett, hanem bent a megfordított barázda szélén — járjon. E beváltás által elérk azt a célt, hogy a második eke ugyanabban a nyomban halad, mint az előtte járó fordító eke és ez a második eke a javítatlan alsó réteget nem hozza fel, hanem felporhanyítva a barázda fenekén hagyja s erre a felporhanyított, de lent maradt barázdafenekre a következő eke ráborítja a felső, termő erőben levő réteget. Ezen a rétegen áthatván az eső és hóviz s azok által belemosotván a trágyázott felső rétegből a már feloldott tápláló anyagok, az alsó porhanyított talajban is hamarabb elmállanak a növények táplálására szolgáló ásványi anyagok, mi által — kivált szárazság idején — a lefelé ható gyökerek ott is táplálékot nyernek, a hova e porhanyítás előtt, a talaj keménysége miatt, hiába iparkodtak lehatolni.

(Végo.)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Husa Ernő.

Mesésen
olcsó!

Magyarország legkitünőbb három lapja!
A magyar ujságírás szenzációi!

A magyar
közönség
legkedvesebb
lapjai!

— A NAP —
ujságvállalat lapjai:

A NAP

A NAP ujságvállalat esti lapja.

A NAP előfizetési árai:

Egész évre 16 K. — f. | Negyedévre 4 K. — f.
Félévre . . 8 K. — f. | Egy hónapra 1 K. 40 f.

Egyes szám mindenütt 2 krajcár.

A HIR

A NAP ujságvállalat reggeli lapja.

A HIR előfizetési ára:

Egész évre 16 K. — f. | Negyedévre 4 K. — f.
Félévre . . 8 K. — f. | Egy hónapra 1 K. 40 f.

Egyes szám mindenütt 2 krajcár.

FIDIBUSZ

A NAP ujságvállalat élclapja.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre . 6 k. — f. | Negyedévre . 1 k. 50 f.
Félévre . . . 3 k. — f. | Egy hónapra — k. 50 f.

Egyes szám mindenütt 5 krajcár.

Aki a „Fidibusz”-ra legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja a folyó hó végén megjelenő diszes „FIDIBUSZ NAPTÁR”-t.

Tessék
mutató
számot
kérni!

A NAP és A HIR a 48-as eszmények és a magyar nemzeti törekvések leghivebb, legtüzesebb szószólója.

Tessék
mutató
számot
kérni!

10650. szám.

1907.

Arlejtési hirdetmény.

Kaposvárott a Megygyes- és Esterházy-utcákban építendő beömlő akna és beton csatorna építése a polgármester hivatalos helyiségében 1907. évi október hó 8-án d. e. 10 órakor tartandó zárt ajánlati tárgyalás útján fog biztosítani.

449 korona 32 fillér építési költség van előirányozva.

Szabályszerűen kiállított egy korona bélyeggel s a v. pénztárnál 25 kor. bánatpénz letételét igazoló elismervénnyel ellátott írásbeli zárt ajánlatok a polgármesteri iktatóba f. évi október 8-án d. e. 9 óráig adandók be, később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatban kiteendő betűkkel és számokkal azon százalék, melynek a költségvetésben foglalt árból való leengedése mellett hajlandó az ajánlatot tevő az ajánlat tárgyát képező munkákra vállalkozni.

Kiteendő az ajánlatban az is, hogy ajánlattevő az építési műveleteket és helyi viszonyokat ismeri.

Oly ajánlat, mely nem határozott árt tartalmaz, figyelembe nem vétetik.

Tervek, költségvetés és építési feltételek a v. mérnök hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kaposvár, 1907. szeptember 27.

NÉMETH ISTVÁN,

polgármester.

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó, Somogyvármegye szállítója
Kaposvár, Fő-utca 8. (A vármegyeház mellett.)

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Saját műhelyemben legfinomabb honi és külföldi szövetekből mérték után készített

nyári, őszi, téli és tavaszi öltözeteket, papi öltözeteket, egyenruhákat, felöltőket, alkalmi ruhákat

és minden e szakmába vágó ruhákat ajánlok a nagyérdemű közönség figyelmébe. — Huszonhét év óta fennálló üzletem jó hírneve kezkeskedik a szolid kiszolgálásról, melyet ezután is kiérdemelni lesz főtörekvésem.

Szíves támogatásukat továbbra is kérve

kiváló tisztelettel

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó
Kaposvár, Fő-utca 8.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap

„AZ UJSÁG“

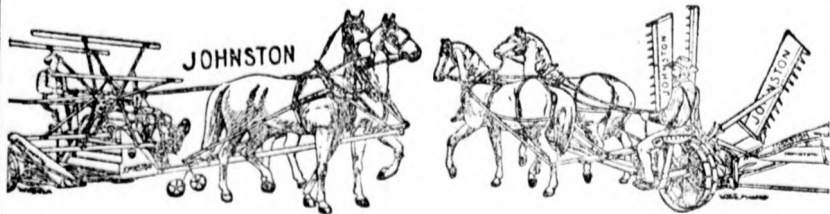
Előfizetési ára:

Egész évre 28 kor. || Negyedévre 7 kor.
Fél évre 14 kor. || Egy hónapra . . . 2 kor. 40 f.

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala
Budapest, VII. Rákóczi-ut 54.

JOHNSTON aratógépeit

kizárólag a magyarországi viszonyoknak megfelelőleg készítve egyszerű és tökéletes kivitelben,
olcsó árban szállítjuk.

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc,

a Johnston Harvester Co. Batavia

12811

Magyarországi kizárólagos képviselői

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Árajánlattal készséggel szolgálnak.

Eladó ház!

A „Kaposvári Hitelszövetkezet“ tulajdonát képező nyolc lakásból álló adómentes új ház és kert Kaposvárott, Fő-utca 111. sz. alatt

szabad kézből eladó.

Venni szándékozók az eladás feltételeiről a Hitelszövetkezet hivatalos helyiségében (Kaposvár, Korona-u. 5. sz.), vagy dr. Rusa Ernő ügyvéd irodájában bármikor tájékozást szerezhetnek.

Iroda áthelyezés!

Ezennel van szerencsém üzletfeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint

25 év óta fennálló

hirdetési irodámat

f. évi augusztus hó 1-én

Budapest, VII., Károly-körut 13. I. em.

helyeztem át.

Kitünő tisztelettel

Eckstein (Elek) Bernát

hirdetési irodája

Budapest, VII., Károly-körut 13. I. em.

Telefon 36-24.

Nyomdai munkák

jutányos áron készít

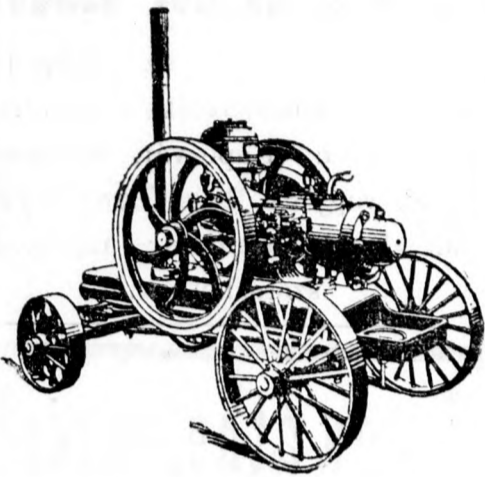
Hageman Károly

könyvnyomdája

Kaposvár.

Eredeti svéd gyártmányu
BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK
 és
NYERSOLAJLOKOMOBILOK
 RUNDLÖF szabadalma.

Ezernél több üzemben.

Üzemük a létező legolcsóbb, legmegbízhatóbb.
 Szerkezetük szabatos, könnyen érthető, könnyen hozzáférhető, a por elől védve van.
 Kezeléséhez nem kell gépész. Megindítás után nem kell felügyelet.
 Pénzügyöri ellenőrzés nincsen. Bármely üzemhez és bárhol használható.
 Motorok 3-tól 100 lóerőig és feljebb.
 Lokomobilok 5-től 20 lóerőig.

Ezernél több üzemben.

Szakszerű felvilágosításokkal árjegyzékkel, ajánlattal és referenciákkal kívánatra díjmentesen szolgál
SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA
 gépraktár és műszaki iroda
 BUDAPEST, Váci-körut 26. sz.
 Távirati cím: „USZÓ“, BUDAPEST.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó ágytolltisztító és gőzműfestő intézete

Kaposvárrott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt
 plissirozó, guvrirozó, vegyészeti
 ruhatisztító és gőzműfestő gyárat,
 mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-al növekedik.
 Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

Nyomatott Hagelman Károly könyvnyomdájában Kaposvárrott.

Hagelman Károly

könyvnyomdájában

egy

tanuló

felvétetik.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek e lap

kiadóhivatalában.

Manhold Kálmán

KULA, Bácsmegyének a Telecska magaslatán fekvő JOLÁNFÖLDI szőlő-oltvány és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden atalyon fajtisztán, sima és gyökeres zöldajtvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző.
3. Alma-, körte-, barack- és kajszinfák 1, 2, 3 éves ojtványok a legkiválóbb fajokban.
4. Gleditsia és Maclura Aurentiaca élősövény, a melynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisei igen sűrűk semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellenáll.

Kívánatra név- és árjegyzéket készséggel küldök.

Szíves megkereséseket kér

Manhold Kálmán,
 nagybérli.